

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 4.— Núm. 130.— Diumenge 8 de Febrer de 1903.

LO QUE VOLEM

«Volem la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públichs: volèm Corts catalanes, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi a la organissació interior de nostra terra: volèm que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia ls pleys y causas: volèm ser arbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volèm, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espa-nyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forrosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

LAS ELECCIONS (*)

D'un temps ensá, lo de las eleccions s'és tornat un tema rohent dintre del Catalanisme; uns segueixen creyent que per tal camí no's vá en lloch, mentres que d'altres pensan que mena a tot arrèu.

Per excés o per defecte, nos sembla que tots van igualment errats. Si bé no'ls compartim, respectem ab dós parers y no dubtem que s'tindrà igual consideració envers la nostra opinió.

Trovem molt convenient, que's remoguin eixas qüestions cremadoras, contraposant diferents punts de vista, pera arribar a una resultat d'opinió que, essent collectiva, marqui orientacions encertadas.

Mes cal tractarlas ben reposadament, per escrit, malintons d'impressionismes poch convenientes y donant lloch a la beligerancia del parer contrari, com és de justícia.

En cambi, professem que no s'han de portar a ne'ls actes de propaganda, ahont sols s'exposan conceptes doctrinals, sens parar esment en cosas accidentals sobre las quinas l'auditori té'l dret d'esser dualista y l'orador té'l dever de respectarlos.

Las opinions personals, s'escauen en las Assambleas, Consells o Juntas, mes no's poden admetrer en actes públichs que representan unió de voluntats, dintre un criteri fonamental.

Avuy ja no és cap problema la qüestió electoral.

Ho era temps enrera, quan alguns companys volgueren assajarho y's comprèn bé, que no tots los catalanistas s'arrisquessin, allavors, a seguirlos.

Mes ara ja s'és feta l'experiencia y podem parlarne ab coneixement de causa, basantnos sobre de las realitats.

No és dreturer y resulta plenament inexacte dir: que las darreres eleccions, fetas y guanyadas pels nostres companys de la «Lliga Regionalista», no han servit pera rés. Aixó és un bon esclat d'impaciencia, mes no pot servir d'argument, que's tornaria contra de qui'l maneja.

Los qui rebutjan las eleccions, perquè d'una sola empena no'ns han donat lo que demanem, en bona llogica també haurien de plegar la propaganda catalanista que, ab més anys de treball, sols nos porta persecució.

Com a resultat immediat de las eleccions trobem: que portaren al Parlament lo Programa de Manresa; que enderrocaren al caciquisme, lo més ferm puntal de l'Estat actual; que feren escoltar ab respecte y potser ab temensa, ideas de las quinas molta gent no se'n havia cuidat.

Com a resultats trascendents cal regoneixer: que engroixiren lo nostre aplèch, encoratjant lo civisme del poble catalá y deixant aquella massa neutra, que no és pas la menys culpable de nostra decadencia.

Se'ns combat ab lo Parlament y si tenim l'esperit de conservació, nos cal ripostar ab la mateixa arma.

Las eleccions sempre afebliran a nostres contraris, los polítics; aversarán a la gent a ne'l cumpliment dels devers o càrrechs públichs; refiran las virtuts civicas avuy tan decaigudas, y poch o molt, contindrán las intemperancias del poder central.

Al palpar tota la tristosa de la realitat, lo nostre poble veurá per forza la necessitat d'aixecarse y trayentse'ls postissos, sentirá tota l'atracció del demá, que somriu a la Patria Nova, dintre de las afirmacions que'ns alienan.

Que no és fer Catalanisme, lo punyir la vida pública?

(*) Per estar conformes ab son contingut, com hem demostrat en distints treballs publicats en aquestes mateixas planas, reprodueixim ab molt gust lo notable article que des de nostre confrare Llover de Sant Feliu de Guindó, ha dirigit a n'en Joseph Mallofré, lo gran catalanista en Rafael Patxot.

Las eleccions són un bon medi; per aixó creyem que s'hi ha d'anar, donchs, si no'ns portan l'autonomia, als menys nos hi acostarán, preparantnos pera poderla pahir lo dia que arribi, pel camí que sia.

Y quan après de molt bregar, nos haurém tornat més homes y tindrem posadas en acció algunas aspiracions; ¡no tinguem por! que allissonats per l'experiencia, ja'ns recordarem de que'l sistema parlamentari, no és pas lo més escayent al geni catalá!

Mestrestant, hem de lluitar ab las armas que tenim.

Qui no hi estiga d'acort farà bé de no ajudarhi, mes no pot oblidar que vé obligat a no desorbir als altres.

L'acció, quan la mou un sentiment honrat, sempre ennobleix, y'ls qui's senten forats, no escarneixen las miserias humanas, sino que s'hi barrejan pera aminorarlas o curarlas si és possible.

RAFAEL PATXOT Y JUBERT
Barcelona 14 Janer 1903.

NO HO ESPERAVAM

En un solt del número prop passat del periòdich carlí *La Atalaya*, hi llegim que ab motiu de celebrarse a la nostra Catedral las oposicions de organista, vá causar molta extranyesa al numerós y il·lustrat públich que hi assistia, de que'l Tribunal tècnich fés als opositors fills del país las preguntas de l'examen teòrich en la llengua catalana; y aquesta extranyesa, diu l'esmentat periòdich, que és molt fundada, atenent únicament a la *sencilla razó* de que'ls dits exercicis oficials deuen ferse en la llengua oficial d'Espanya.

No ho creyem pas nosaltres aixís. Vam anar a sentir las oposicions esmentadas y paríarem ab molts dels qui també hi eran y cap, absolutament cap, per més il·lustrat que fós, vá fernos referència d'aquesta extranyesa; al contrari, molts nos varen fer avinent la llur satisfacció de veure com los senyors que composavan l'anomenat tribunal, trencant rutinarismes ridicols y sobre tot gens honorosos a la nostra dignitat de catalans, usavan en las preguntas del referit examen la llengua de la nostra Patria.

Y aixó que diem, se comprèn molt fàcilment tenint en compte que, treta una dotzena de castellanisats autèntichs y uns quants castellans, tota la demés gent del públich en relació era catalana; y avuy, gracias a Déu, aquesta ja comensa a estimar de debò las cosas de la terra, especialment sa propia llengua que, després d'haver anat a menys, torna a ésser mestressa de casa com per dret propi y per lley de naturalesa li correspón, ab l'alegría cada dia més completa dels bons fills de Catalunya.

Mes a n'aquesta dotzena de castellanisats autèntichs y demés castellanisats, que no forman pas un *numero* *é ilustrado público*, com diu *La Atalaya*, no'ls hi fá, en bona fe, cap favor la llur estranyesa, que si és explicable en los primers, en los segons los hi suposa un esperit desafectat a las cosas de la terra que'ls vá veure naixer y'ls aguantar; com tampoch no fá cap a *La Atalaya*, que afirma ésser l'esmentada estranyesa *muy fundada* per la *sencilla razó* de que'ls referits exercicis, per ésser oficials han de ferse en la llengua dels *rebutos de contribució*.

Ab aquest argument de *La Atalaya* aniriam molt lluny. Es de primera forza. A n'en Romanones li hauria vingut un pam bé pera desferse, un poch airós, de la pluja de protestes que contra'l seu decret, prohibint l'ensenyansa del catecisme en catalá, li vá caure de part de tots los elements catalanistas de la nostra terra. Hauria pogut dir, glosant l'argument de *La Atalaya*, que tots los actes li-

teraris, y per tant l'ensenyansa de la doctrina, de las escolas, que depenen de l'Estat, són oficials, y en conseqüencia, donchs, aquells s'ha d'ensenyar en castellá que és la llengua oficial. Y aquest argument no sols és capás de justificar, ab tot rigor lògich, la conducta d'en Romanones ab lo seu decret, sino la de qualsevol ministre castellá, que plé d'odi a Catalunya y volguent matar de soca y arrel la llengua catalana, decretés que tots los actes públichs y privats dels catalans fossin oficials, ab lo qual los qui no'ns hi avindriam, ja podríam desarnos a casa y resignarnos a fer lo mut. ¡Vegin, donchs, ni'n porta de conseqüencias l'espatarrant argument de *La Atalaya*, que califica de *sencilla razó*!

Y ara, per altra part, tot confessant la nostra ignorancia respecte de si l'esmentat examen és un acte oficial, y quin caràcter té aquesta oficialitat, y si hi ha cap disposició gubernativa que mani usarhi la llengua que, vulgas no vulgas y contra tot dret y justícia, ha sigut imposada a las demés regions espanyolas, devèm dir que ab tot y ésser aixó, en cas afirmatiu, los bons catalans, los que estiman y treballan ab fe per la completa reivindicació de Catalunya, no s'hi subjectarán pas may ab l'esperit; sempre será aixó una imposició ignominiosa que fereix de plé a plé'ls drets sagrats de la nostra llengua, ensems que la nostra dignitat, y may, però may, los catalanistas, com a bons fills de la terra, l'acatarém, com ho ha fet llastimosament lo periòdich carlí *La Atalaya*.

Y abans que acabem, donchs, volèm ferho malgrat tenir molta tela que desplegar en altre sentit, volèm fer constar que a l'escriurer aquestas ratllas no ha sigut lo nostre intent mortificar a ningú, y si sols defensar la llengua catalana, en quina tasca esmersarem ara y ser:pre totas las nostras energias.

Las pequeñas industrias a Tarragona

Los germans Vallhonrat han decidit portar la seva adoberia a Tarragona; aixís ho hem llegit fá pochos dias, y aixís nos ho han manifestat los mateixos interessats als qui hem tingut lo gust de parlar. Lo que'ls diaris no s'han cuidat de fer veure teninthi obligació, segons lo nostre criteri, és l'importancia d'aquest fet, lo molt que significa donat l'actual estat de Tarragona y lo molt que pot representar pel pervindre de la ciutat. S'hagués tractat de la vinguda d'un escuadró, d'una banda militar, d'un Park móvil, d'una Liquidadora, d'una oficina qualsevol, y las lloansas haurien estat unánims, los crits de joya aixordadors, los aplaudiments als autors de l'*iniciativa* repetits y perllongats fins alridicó. Ara, com l'industria de que parlem la porta un particular que és enemich de bombos y que ab son arrelat patriotisme no hi amaga segonas intencions, ab un solt de pocas ratllas n'hi ha prou... lo consabut *celebramos* y ja está ben llest per ara y per sempre.

Prescindimne de l'importancia real y efectiva de l'adoberia dels germans Vallhonrat y deixémlos estar los beneficis immediats que del seu establiment n'ha de tocar Tarragona. Es una petita industria y aixó fa que mereixi totas las nostras simpatias. ¿Per qué? Molt senzillament, perquè aquestas petites industrias, que formaren en lo passat los antics gremis, constitueixen avuy lo que se'n diu *classe mitja*, base potser la més ferma de l'estabilitat y seguretat de las nacions.

D'aquí vé que als paisos avansats, com Alemanya, Austria, Fransa y Bèlgica, se noti de fa molt temps una corrent favorable als oficis, y d'aquí

també la política de la classe mitja y la política dels oficis que cada dia prenen més desenrotllo a Alemanya. Y's comprèn perfectament que aixís sia, perquè havent tingut tanta acceptació'ls principis socialistas en tots los Estats esmentats abans, pera que no arribi'l cas que entreveya Carles Marx de la desaparició completa de la petita industria, deixant sols y enfront l'un dels altres lo proletariat y'ls grans capitalistes, s'imposa l'afavorir la vida y expandiment de tota la classe mitja, sia agrícola, industrial, comercial, etc.

Bon exemple és aquest pera la nostra ciutat, tan afanyosa de buscar elements burócratas que consumeixen y no produexen y que tenen totas sas necessitats limitadas pels sóus, a l'ensempe que tan poch aficionada a cercar medis de treball que sian fonts de veritable riqueza y benestar. Aquesta política dels oficis y de la classe mitja que moral y materialment tan bells resultats dona, do l'hem pas seguida aquí, y tal vegada a n'aixó devèm en gran part la nostra actual postració, l'encogiment y feblesa que'ns domina.

Las nostras petites industrias, no han pogut lluitar ab las industrias grans, ab las poderosas, y faltas de medis y de protecció, han anat desapareixent de poch en poch. Aquí no hem establert pas l'educació y instrucció professionals, las cooperativas són desconegudas, lo crèdit s'ha negat a tothom que verament lo necessitava... ¿Com se vol, donchs, que la població no desmellori, sobre tot estant al costat de grans centres industrials y mercantils quina forsa d'atracció difícilment pot contrarrestarse?

Es hora de que hi comensém a pensar en totas aquestas cosas y que'ls estudiem una mica a fons aquestos problemas que tant preocupan als pobles avensats y cultes. Lo temps que emplem critiquejant l'empenta d'altres poblacions o gastant inutilment energias pera oposarnos a las sevas iniciativas, no hi ha dubte que podríam aprofitarlo pensant en nosaltres y pensant, sobre tot, en lo nostre pervindre.

Cal que'ns preocupem no sols de conservar sino de fomentar la nostra classe mitja, base com ja hem dit de la prosperitat y riqueza de las societats. Un autor, Hitze, diu: «La fossa de las nostres classes mitjas, és la fossa de tota llibertat personal y professional. Quan ja no tinguem paguesos y artesans, quan tots los homes se guin per la campana de la fábrica, allavors nos podrém vestir de dol per las nostras nacions alemanyas.»

VAGAS

La vaga de Reus dura ja molts dias, en perjudici d'obriers y patrons.

No desitjem tractar aquesta qüestió en particular, puig com hi ha lluita podríam ferir susceptibilitats; preferim jutjar la qüestió de las vagas baix un punt de vista general, comensant pera dir que'l problema és difícilissim y durará probablement mentres lo món sigui món. No obstant, és consolador consignar que l'humanitat ha anat evolucionant, mellorant la sort de l'individu; no hi ha més que comparar l'esclau de l'antiguitat, lo treballador de l'edat mitjana o de fa un segle solzament, ab l'obrer d'avuy dia.

La tendencia actual és escudriñar y dominar las forsas de la naturalesa (vapor, electricitat, etc.) aplicantlas al treball més pesat que feya abans l'home.

Es un fet molt curiós, que en una época de vagas importants en tots los paisos hi hagi una nació, que és Suissa, ahont las vagas hi siguin rarissimas. No és qüestió de rassa, ja que dita nació está composta de rassa

Germánica, Francesa y Italiana, y a Alemanya, Fransa y Italia hi tenen lloch sovint vagas de molta importancia.

L'explicació d'aquest fenomen creyem está en que mentres las tres esmentadas nacions han gastat molta part del seu pressupost en lo ram de guerra y marina, Suissa sense de cuidar la defensa del país ha donat gran preferencia, fa ja algunas generacions, a instruir y educar als habitants que la poblan.

Los obrers y'ls patrons están instruits y educats y poden discutir ab coneixement de causa las relaciones difícils y complicadas del capital y'l treball, sense tenir recurs a violencias ni d'una part ni de l'altra. Es una demostració preciosa dels bons efectos d'una instrucció y educació sólida y general.

Però a Suissa gaudeixen d'autonomia local completa, és a dir, que la major part de lo que pagan per contribucions queda al país, y aixís disposan de medis pera pagar bons mestres y tenir magnífichs edificis pera escolas.

Lo montanyench d'aquesta terra que baixa al plá en busca de treball, passa molt sovint del fanatisme ignorat a un materialisme bestial, que pot donar lloch a conseqüencias fatals, si no s'adopta ab urgencia'l sistema suis d'instruir y educar.

Una bona part de la gent acomodada pensa que no és necessari instruir a l'obrer y que n'hi ha prou ab lo frè de la religió, volguent fer de aquesta una especie de Guardia civil. No veuen, que desde'l moment que utilisan la religió com a arma pera subjugar, l'obrer se'n allunya? Y la religió de Cristo, que practicada ab tota sa pureza és font inagotable de tant de bé, queda perjudicada per l'ús que alguns ne volen fer.

«Estima lo pròxim com a tu mateix», diu la Doctrina cristiana, y a ben segur que si'ls patrons y'ls obrers ho possessin en práctica, la solució de la vaga seria facilíssima.

Tant difícil és la qüestió que ha motivat la vaga, que no's pugui solucionar satisfactoriament pera abduas parts? Nos permetem creuer que posant una mica d'amor propi de costat y inspirantse en ideas de equitat y justícia, se solucionaria fàcilment.

D'altre modo, és molt possible que vinguin violencias que's castigarán ab descàrregas de mausers. Morirá, ademés d'alguns obrers, alguna noya al balcó o alguna velleta dintre de casa, victimas innocentes y innecessarias, com si las balas dels mausers volguessin demostrar que no són fetas pera resoldrer tals problemas. Però ja tindrem algunas victimas y tothom restará quiet; y'ls partidaris d'aquestos sistemas de represió, que han existit desgraciadament en aquesta terra durant segles, portant al país a l'estat en que's troba, dirán ab fruicció als sorruts: ¡ja ho veyeu! ¡ja tot está quiet! ¡aixís se goberna'l poble!...

Las lenguas regionales a Fransa

Lo debat mantingut a la Cambra francesa ab motiu de la circular dirigida per Mr. Combes als prefectes o gobernadors civils de Bretanya, prohibint l'ensenyansa del Catecisme en llengua bretona, y amenassant ab retirar sas assignacions als sacerdots que contravenguessin aital disposició, guarda tanta analogia ab la discussió sostinguda en nostre Congrès a conseqüencia del despòtich decret d'en Romanones, del que en son degut temps ja'ns en ocuparem, que mereix fixar l'atenció dels nostres llegidors, un bon xich més de lo que permeten los extractes telegráfichs, molts d'ells, donats per los diaris d'informació.

Abans que tot, convé advertir que no obstant la gran majoria que tingué'l govern a la votació que va

ORNAMENTS D'IGLESIA

Teléfono, 42

Teléfono, 42

J. CABALLÉ Y GOYENECHÉ
TARRAGONA

RAMBLA DE S. JUAN Nº 48

DE LA
ANTIGA FÀBRICA
de SEDERIAS Y TALLER
de BRODATS
DE
Fills de Miquel Gusi
BARCELONA

Artística pera Salóns
en Bronzo
Bronzo-Or
Plata Santamaría
de la casa
A. y A. Santamaría
BARCELONA

ORFREBERIA RELIGIOSA

ferse—337 vots contra 200—no li han sigut favorables, com aquestes xifres podrien indicar, los comentaris, no ja de la premsa de la dreta, sinó ni dels mateixos periòdics republicans moderns, per considerar aquests, com lo diputat Mr. Hemon a l'intervenir en lo debat com a representant de la Bretanya, que'l mateix resultat que ostensiblement se persegueix ab la circular de Mr. Combes, o siga que tots los bretons sàpigan lo francès, s'haguera obtingut en l'espai de alguns anys sols per l'influencia dels mestres d'estudi, sense la violencia que representa la brusca prohibició de l'idioma local, al trasmetrer en llengua bretona l'instrucció religiosa a noys que no n'entenien cap altre.

«La mida que proibeix l'us del bretó—deya Mr. Lamy, autor de l'interpretació contra la circular del govern—és un verdader atentat a la llibertat de llengua y ha causat a Bretanya viva y lligítima emoció. Aquesta mida interessa també a totes las altres regions de Fransa ahont se parlan llurs idiomas. Lo bretó és una llengua verdadera, molt antiga y molt hermosa, que parlan, desde fa segles, dos milions de ciutadans francesos.»

«Aquells mateixos que a Bretanya parlan a la vegada lo bretó y'l francès, emplan sempre'l bretó quan volen trovar una expressió clara.»

A n'aquestes rahóns, que aplaudiren los diputats de la dreta y del centre, oposa las següents lo president del Consell:

«Fa dotze anys, una circular semblant a la meua prohibia l'abús que tractem de reprimir, y amenassava ab la supressió de las assignacions dels sacerdots que dessin la preferència als dialectes locals sobre'l francès.»

«L'any 1901, Mr. Waldeck-Rousseau prohibí l'us del flamench en las predicacions y exigia dels batlles un certificat de que'ls capelláns sé servian de la llengua francesa en los serveis religiosos. Jo no hi fet més que lo que havian fet los ministres aludits... En lo catecisme de la diócesis de Quimper hi ha duas versions. L'una francesa, l'altra bretona. La francesa no difereix dels demés catecismes de Fransa; però no succeïx lo mateix ab la versió bretona. Allí's citan pretenguts debers electorals, y diu que l'elector abans de votar deu oír lo concell del rector del poble... Los párrocos són funcionaris francesos, donchs tenen sa assignació en lo pressupost. Nosaltres faltaríam a tots los nostres debers, si no'ls imposéssim l'us de la llengua francesa en l'instrucció donada als noys.»

Prescindim de las protestas que aitals desprecis envers las llengües regionals aixecaren en tots los indrets de la Cambra y de la valenta defensa que'n feu Mr. Hemon, pera fer remarcar que tenint tot lo debat, inclòs aquesta part que en cap telegrama dels que hem vist se'n fa menció, tanta semblansa ab las discussions mantingudas en nostre Congrés, podria ésser molt bé que aquí, com a Fransa, lo verdader objectiu fos a l'ensemp que reprimir la propaganda regionalista, combatre a nostra religió privantla de un arma tant important com és la llengua, pera que s'estronqués l'ensenyansa de la Doctrina pera la majoria dels ciutadans espanyols.

Aixís al menys sembla deduirse del debat suscitat per tan despòtica prohibició.

LA MARIAGNETA

La Mariagneta n'era una noya jove y ben hermosa per cert; colors de rosa encesos eran sas galtonas y d'or fi sos cabells rissats. Bona y senzilla prou que n'era, més de pobra també n'era bastant. Sas amigas l'estimavan més que a cap altra, la volian tant, que la creyan germana seva. Sas amigas s'anomenavan Matilde, Concepció y Carme. Aquestas tres, pel contrari de la Mariagneta, eran prou ricas, ben ricas, potser massa ricas y tot, puig que si llurs riquesas no haguessin fet tornar a sos cors tan dolents, la Mariagneta seguiria avuy estimantlas a totes tres com abans, volguentlas com a germanas nascudas en una mateixa llar y criadas al caliu d'una mateixa mare. Però la sort se cambiá tota d'un cop; la Mariagneta del mocador de seda al cap y'l devantal de cotó, s'ha tornat avuy en la Mariagneta de la mantellina ab punta y'l vestit sedós. Un jove elegant y de caracter viu y bellugadís que del treball s'esclavitsá y del treball se'n féu home, li dóna la seva mà segur y convensut que la Mariagneta podia ésser la dóna per ell somniada, la dóna que podia ferli una felicitat ben gojosa.

La Mariagneta per fi s'hi casá, mes abans de casarshi consultá com bona amiga a la Matilde, Concepció y Carme, pera que li diguessin son parer sobre'l seu casament; mes quina fóra llur sorpresa al trobarse que aquestas li giravan l'espatlla o lo que és pitjor, li pronosticavan una mala fi si s'unia ab aquell home que ellas apreciavan d'esvanit, senyor per forsa, tonto, idiota y uns quants adjectius més si fá o no'fá igual queaquests altres. La Mariagneta estava enamorada de debò del seu Jordiet, que l'anomenava ella, y creya ja impossible del tot enretirar, no sa paraula que a li fi és una veu que fuig; son cor, sa voluntat, la seva inclinació, son fanatisme, que la tenia ja presa y ben lligada.

—No t'hi casis pas Mariagneta—li deya una,—és un jugador de primera fila.

—Y un viciós pel beure, afegia l'altra.

—Y un cap dels més esboirats, repetia la tercera. Y la pobre Mariagneta que no coneixia del seu Jordiet més que termes dolsos y honradas proposicions, duptava y ab lo coresportuguit no sabia a qui escoltar de las tres, ni tampoch que creurer. Vet aquí que la pobre Mariagneta se'n entorná a casa ab los ulls plorosos y ab l'ànima dolorida. Y's tenia de casar prompte y aquell home que li jurava tant d'amor ¡l'enganyava! Ella no se ho creya al seu devant, però mentrestant lo dupte la mortificava. Los pares de la Mariagneta estavan trastornats del tot, puig de totes parts sortian precedents no molt dignes del Jordiet, però'l Jordiet, res, seguía son camí ab pás ferm y gens l'importava la xarrameca del mon que tan inútilment garla de tots, fent sants a uns y dimonis als altres. Es qüestió de gust també això. Però ella, la Mariagneta no podia creurer que aquell home que tantas promesas, juras y fidelitat li tenia asseguradas, li manqués

may de la vida. Y s'hi casá. Lo Jordiet, treballador y honrat, fou en sa edat florida, un home igual que tots los demés, mica més mica menys però com lo Jordiet tenia unas noyas que no l'havian volgut abans de prometres ab la Mariagneta; aquellas noyas ja cuidaren de fer del Jordiet una nina per distracció de sos ocis y fins un tema ben obligat per sas conversas de tota hora. La Mariagneta casada y tot resselava del seu marit com si fós una fera domada que tot hi essent domada's recorda un dia que fou salvatge, mes al Jordiet no l'havia ningú encarrilat pel camí dret, puig ell sol, bastá per empendrel. Tant és aixís, que may lo mal parlat Jordiet, apuntá una paraula sisquera de qui fou abans. Tant durava la bondat del Jordiet, que un dia la Mariagneta se atreví a dirli tot lo que d'ell li feren creure, y'l Jordiet que era tot cor y tot passió per sa muller, acabá per arrancar en plor, ¡quin plor! Lo plor d'un home és l'abatiment de tot un físich y tota una ànima; donchs lo Jordiet plorava, no perquè digueren d'ell pestes, no, perquè la Mariagneta las arribá a rebre totas y més de las que ell havia fet, mostrantse de relleu lo despit de las que's deyan amigas de la seva Mariagneta y la feyan sofrir tant y l'havian martiritat encar més quan soltera.

La pobre Mariagneta segura de que son marit era ja un angel pel seu amor, també plorá orgullosa d'haver vensut.

—Oh! no't cregas que m'hagis guanyat ara, no, que fá temps que m'has robat tota, molt temps ja, d'abans de casa's, molt abans, quan tú ni'm coneixias tampoch, no més jo't coneixia y't coneixia no més que de somnis y en ma inspiració't veyá sovint, molt sovint y sens saber qui eras, com te deyas, ni d'ahont venias, te vaig comensar a estimar y estimante a tú ho vaig oblidar tot, menys lo treball, tot lo que de dolent tenia, cambiantho pel amor que't professava y per lograr de tú lo que hem lograt ja. Pau y sossego, amor y familia. Y sabs perquè't vaig comensar a estimar tant? És tonto'l motiu però te'l diré. Fent versos.

—Fent versos?—preguntá estranyada la Mariagneta.

—Sí, miratels. Veus, comensan aixís:

Voldria poguer ser un gran poeta... y d'aquí no passava, fins que tú, en ton nom per mí sempre ben recordat vingueres a ajudarme en ma tasca y'ls versos los vaig acabar. ¿No qu'és tonto això? dirás tú, donchs mira, és la veritat; d'aquell pensament senzill, pera fer una senzilla quarteta, per arribar a comensar uns versos que jo molt estimo, m'he casat ab tú. He lograt quant volia. Fer lo nom aquell; trobarme devant del teu nom, agrardarme tú y casarmhi, fer del teu amor una segona religió y de la poesia un recort grat y digníssim. La profecia d'aquell vers és complerta: aviat serás mare, si'l nostre fill Déu nos lo dó bò y honrat, llegirà quan més home lo vers aquell devant nostre y allavors veurás ma poesia filosòfica fins ahont arribava. ¡Què soch ximple! ¿No és cert Mariagneta meva? Mes te juro que jo't dich la veritat; altres s'enamoran perquè'ls diuen que s'enamorin y perquè ellas se'ls miran; jo m'he enamorat de tú sense mirarte, posant lo teu nom y'ls versos més senzills; donchs ja ho sabs tot, ara de lo que't diga aquest mon tafaner y envejós creuen lo que'n vulgas.

La Mariagneta fou aviat mare d'un nen hermós com sol de primavera; era l'encarnació d'un ideal poètic sortit a la terra, mes l'etzar volgüé emportársel al Cel, com si la Naturalesa estigués envejosa d'aquella criatura, que tanta felicitat deuria de portar a sos joves pares.

Mes lo Jordiet no's contrariá del tot, puig ell en son poema ja prevenia una mala sort y per això hi posá també una ratlla que deya:

Si mor un nostre fill, sabrem plorarlo...

Donchs plorèmo, Mariagneta, plorèmo forsa y Déu ens en dó un altre que Déu bé ho voldrá.

La Matilde, Concepció y Carme ab motiu de la desgracia que sentia la Mariagneta l'anaren a visitar, més que compadescudas, en amagat content y fins allavors, al lliit del dolor ¡pobreta! la mortificaren dientli que la mort del seu fill era un càstich de Déu damunt del seu home, que la devia fer sofrir molt.

La Mariagneta no contestá; consentí que la compadexessin sense rahó y fent un sospir de tristesa digué: —¡Pobre Jordiet meu! ¡Com t'estimo!

BERNABÉ MARTÍ Y BOFARULL.
Tarragona, Febrer 1903.

Comentarios

Boberias de Montero Rios

Está avuy lo Montero que bufa, Segóns diuen la gent de Ponent, Y tot és perquè'ls seus lo programa Li mossegan de tort y de dret; L'un no'l vol perquè'l veu massa negre, L'altre diu que l'ha fet massa vert, Aquest pensa que és obra d'un frare Y aquell creu que ha sortit de l'infern. Uns demanan que piqui una mica Y que parli de bò ben claret, Y que digui a l'Iglesia que provi Si pot viurer de l'aire del cel. Mes això a molts altres no agrada Perquè fóran poch temps al poder, Perquè això portaria disturbis Y és cosa que a n'ells no'ls convé. Però, digam, Montero sapastre, ¿Qui t'ha fet enredá ab eixa gent? Perquè't ficas ab eixos romansos Que't cap-giran avuy lo cervell? Que tu vas ésser sempre un bólica Era cosa sabuda de cert, Que a París vas ben fer de las tevas També és punt que nosaltres sabèm. Però que al cap de las tevas vellesas Te vinguessin així a pendre'l pèl, Francament no era cosa de creurer Y devias tenir tu més seny. ¿Que no sabs, infelís, que'ls programas No'us serveixen a valtres de res, Ans bé feu a bell bulto las cosas Se'ns mirar ni si és tort ni si és dret? Y no sé perquè prens tu pel sério Que t'acceptin o no'l document, Quan aquí solzament vos importa Que no vos falti la nómina al mes. Si un pegat me possessin de malvas Ben clavat a la sola dels peus, Lo mateix resultat me daría. Que al país donará'l Manifest. Me dirás que això ho fas per encàrrech Que Sagasta en son dia't va fer, Y que tu, tant en mort com en vida, A ton quefe vols ser obediènt. Mer ¡per Déu! que s'ablani ta cloasca ¿Que no'us, ja, Montero, que'ts vell? Que no vges que Sagasta se'n reya Del programa que anavas a fer? Si a ton quefe ab tants anys de tractarlo No pogueres coneixer son tremp, Ja's pot dir qu'ets més dú que una sola Ja's pot dir qu'ets més tou que un pané. Los programas que feya Sagasta Sols servían pel número cent. Y tu ¡bobo! que't creyas que's feyan Per servirli de pauta al govern... Y ara cal que per tonto't retiris Hont no parli de tu més la gent; Si en un poble tals tipos gobernan No és possible que may vagi bé. Vingan altres que tinguin criteri Que'ls d'avuy no serveixen de res, Si no fos perquè cobran la nómina Foran trastes inútils per cert. Si a son quefe no varen coneixer Que'l tractavan ja feya molt temps, Al país que jamay lo visitan Lo coneixen encara molt menys.

BERENGUER.

CARITAT

Projecte de Reglament

que l'Ajuntament de Tarragona en virtut de l'article 1.º del R. D. de 14 de Juny de 1891, presenta pera la seva aprobació a l'Ilm. Sr. Gobernador civil de la provincia.

(CONTINUACIÓ)

CAPÍTOL III

De las obligaciones dels practicians

Article 18. Los practicians estarán baix las inmediatas ordres dels metjes pera prestar los serveis de Cirugía menor ab estricta subjección a las atribuciones que'ls seus títulos los hi otorguin, tant a domicili dels malalts com a la casa de socors, devesse negar en absolut a obeir ordres que s'estralimitin de las sevas atribuciones, y donar coneixement a l'Inspector de las ordres mal donadas, senyalant lo nom de qui las hagi rebudas.

Article 19. Com se deix indicat en l'article anterior, deuré prestar serveis a la casa de socors en la forma exposada en l'article 13 y 16 de aquest reglament.

Article 20. Portarán una llibreta pera apuntar las indicacions rebudas y indicacions complertas, llibreta que anirán a disposició dels metjes sempre que aquets los hi demanin per pendren la nota que'ls hi convinguí.

Article 21. Vindrán obligats a posseir una cartera ab los instruments quirúrgichs pera verificar las prácticas que'ls metjes los hi encomanin propias de las atribuciones que'ls seus respectius títulos los hi concedeixen.

Article 22. Durant las horas de guardia, prestarán los serveis a l'hospital, si qualsevol accident los fés necessaris.

CAPÍTOL IV

Obligaciones dels Apotecaris

Article 23. Despatxar, callant, las receptas que se'ls hi presentin, degu-

da y legalment autorizadas pels metjes municipals, segóns se deix indicat en l'article 8.º d'aquest reglament, guardarlas, sagellarlas y posarhi lo preu corresponent, basat ab la tarifa mínima acceptada.

Article 24. Cada tres mesos presentarán comptes a l'Ajuntament, ab las receptas despatxadas com a justificants, pera que degudament aprobats puguin cobrar lo seu import immediatament.

Art. 25. Vindrán obligats a proveir de lo necessari la casa de socors ab la forma que se indicarà y ab los mateixos preus que per l'assistencia domiciliaria dels pobres de la ciutat y'l seu terme municipal.

CAPÍTOL V

Obligaciones del porter o conserje

Article 26. Cuidará de netejar tots los departaments de la casa de socors y endressar tot lo que necessari sigui.

Article 27. No deixará entrar a la casa a cap persona sense avisar abans al metje de guardia y obtenir lo seu permís, esceptuant las autoritats y regidors de l'Ajuntament.

Article 28. Ausiliar al metje de guardia, cuidant dels socorreguts segóns las instruccions que d'aquell rebi.

Article 29. Fará constar en un llibre la cantitat d'aliments y medicaments gastats diariament pels accidentats, així com també l'ingrés de dits efectes. Tindrà un altre llibre a la disposició del públich pera que fassi constar qui vulgui las queixas sobre faltas en lo servei.

CAPÍTOL VI

De l'Inspector

Article 30. L'Inspector, com a delegat de l'Alcalde, tindrà l'alta inspecció de tot lo referent als serveis domiciliaris, aixís com a la casa de socors; las sevas disposicions serán obeidas per tot lo personal, devent posar, ditas disposicions, en coneixement de l'Alcaldia per la seva aprobació.

Article 31. No podrá pendre cap disposició sobre'l personal quan aquest tingui que prestar serveis dintre de l'hospital, donchs en aquest cas sols deurán obeirse las ordres del vocal de torn de l'hospital, o del seu delegat.

Article 32. L'Inspector distribuirá los torns de servei y autorisarà ab lo visto bueno, los comptes dels gastos originats en la casa de socors, aixís com los gastos d'aliments pera'ls caps de familia malalts y pobres.

A. RABADÁ

(Seguirá)

Congrés Universitari Catalá

Catalunya ha emprés lo gran vol de las nacions intelctuals, de las que no están cridades a morir. L'importantíssim y trascendental Congrés Universitari, nascut per primera volta a Espanya, y no cal dir que celebrat a Barcelona, ha sigut coronat ab l'admiració dels sabis; la gran obra dels estudiants catalans, compta avuy ab la satisfacció immensa de tots; lo èxit brillant, a una organizació y treballs de temps; y com no ha d'ésser aixís si hi han contribuít ab sas poderosas forsas, notables entitats com «Lo Centre Escolar Catalanista», la «Agrupació catalanista Ramon Llull», l'«Associació Protectora de l'ensenyansa catalana», la «Federació Escolar Catalana» y tot lo valió element estudiós de nostra terra?

Avuy és opinió general, acceptada unánimament pels homes que saben pensar, la necessitat indiscutible de separar l'Universitat del Centre, de deixarla lliure per governarse, de no contagiaria ab l'escandalós y corruptor centralisme que tot ho destruiria y tot ho mata; aquesta veritat la sentim los que pensèm imparcialment, los que no esperèm ni temem de Madrid; però era convenient determinar ahont s'anava: uns s'accontentaven ab una especie de descentralisació, los més desitjavan una acabada y completa autonomia. Això era una necessitat sentida, ara és sanció pública. Lo Congrés ab lo poderós acord del comú sentir escolar, ha fixat, de primer y en la Secció primera «Las reformas que deurían introduirse en l'organización universitaria, independent de la qüestió autonomista.» Y després, en la Secció segona determinar «La Constitució autonómica de l'Universitat catalana (deuen fixarse nostres lectors que no diu barcelonina), derivada dels principis del regionalisme, que deuria aplicarse'l dia en que's plantegi en sa integritat aquest sistema, tal com s'ha format a Catalunya.»

Setze temas formavan las duas Seccions, y'l Congrés, sempre ab noble espontaneitat, ha aprobat lo just.

Pastillas Morelló

Obran per inhalació dels agents antissèptics, anti-catarrals y anti-asmàtics que's des-
prenen mentre van desfentes per la boca. Curan la **TOS, REFREDATS, BRONQUITIS,**
AUFEC, CATARRS, RONQUERA, ABCESSOS PULMONARS, etc., etc.
Farmacia de l'autor, Porta de l'Angel, 21 y 23 Barcelona

Comissions y Representacions

DE PRODUCTES NACIONALS Y EXTRANJERS

Centre d'Informació Comercial

Sixto Villalba.—TARRAGONA

y en totas sas discusions havem vist un ordre perfecte, una cultura extra-ordinaria, digna d'imitació per certes y elevadas corporacions, havem sentit aplausos franschs, y per sobre de tot, un esperit enlairat y lliberal.

Las cinch sessions celebradas durant la tarde del 31 del mes passat, y en los matins y tardes del 1 y 2 del present Febrer, han tingut lloch en lo palau de Bellas Arts cedit graciosament per l'Excm. Ajuntament de Barcelona.

Ocupá la presidencia en la sessió inaugural y de constitució, lo delegat de l'Associació Protectora de l'Ensenyansa, y president que fou de la Comissió organitzadora D. Hermenegild Puig y Sais, ademés de delegats del Centre Escolar, del Ramon Llull y de la Federació Escolar. Lo Secretari D. Jaume Algarra llegí una hermosa memoria resum dels treballs de dita Comissió. Lo Dr. Puig, pronunciá un eloqüentissim discurs, en que estudiá lo problema de l'autonomia universitària, los inconvenients de l'actual sistema d'ensenyansa y la necessitat de tindre una Universitat catalana, apropiada a nostre sér, y acabá desitjant la celebració prompte d'altres Congressos, en quins s'estudihi l'aplicació práctica de las conclusions definitivas de l'actual.

Se doná lectura de las conclusions provisionals de las ponencias y las esmenas presentadas.

Tots los estudiants prou sabian lo treball de l'intel·ligent y ferm company Algarra, y per aital motiu li conferiren la difícil presidencia efectiva del Congrés. Encara sentim nostre entusiasme veient-lo tan seré, atent ab tothom, recte y just presidint las sessions; y sempre, tota la vida recordarem l'elevat grau de cultura, l'última paraula de lo molt que val l'estudiant catalá. Las discusions entre ls Ponents y ls Srs. Congressistas que presentavan esmenas als seus temas, no ho eran discusions, eran consells de bons amichs, a l'ensemps guardavan lo séu criteri defensant-lo de l'atach noble del contrari y la gran massa de més de mil cinchcents estudiants aplaudian frenèticament gojosos de contribuir a la gran obra.

Los discursos foren notables, molts eloqüentissims, tots fundats, replets d'arguments, de notas curiosas, de citas historicas, ab la santa forma patriòtica, respirant amor per la pobra y aimada Catalunya. ¡Quin pervindre més hermós vegegim per tú, Catalunya, després d'assistir a las sessions magnas del Congrés!

En las sessions se veyá la representació de las entitats de més nom en Cièncias, Bellas-Arts, Literatura, etc., etc.; és dir, lo mellor y més bó de nostra terra; y com que'l Congrés no tingué color polítich de cap mena, per lo mateix no's llegiren nombrosissimas adhesions de sociatats catalanistas y altres. Respecte això, lo bon amich Algarra'n digué que acceptava de tot cor y moralment la adhesió de nostres Associació y Joventut, per quinas entitats de tanta valua tingué mots afalagadors.

Durant lo curs de las sessions va rébre lo Congrés las adhesions del sabi Dr. Romani y Puigdemogols, la dels estudiants de l'Universitat romana, una molt encoratjadora del venerable patriu lo bisbe de Perpinyá Monsenyor Carselade, la qual acaba així: «La feina és gran, però més gran és lo cor dels fills de la Mare Catalunya. A ne'l que defensa la mare res no l'hi és impossible», y tantas otras importants que contribuiren a animar als jóves estudiants y lluirse bon trós més en sos treballs.

Apuntarem quatre ratllas del curs de las sessions del Congrés Catalá; pera donar del mateix una idea bastant exacta de la trascendencia y dels acorts presos, necessitariam las planas d'un tom extens.

Quelcom havem indicat de la sessió inaugural. Lo Congrés, propiament dit, comensá a funcionar los matins y tardes del primer y segón dia del mes que som. Se passá a discutir los temas dels ponents y las esmenas dels senyors congressistas. Disposèm de poch lloch, y no podem copiar totas las conclusions aprobadas, però en citarem alguna: la quar-

ta del tema primer votada y per lo tant definitiva, del senyor ponent D. Joseph Bertrán, advocat, representant de l'«Ateneu Barcelonès» diu: «Reconeguda y definida per la Constitució de l'Estat y per la lley d'instrucció pública la llibertat d'ensenyansa, precisa desapareguin las lleys adjectivas que destrueixen aquest principi creant un monopoli odiós en benefici de l'Estat y sos funcionaris.» Casi totas las conclusions del Doctor en medicina Domingo Martí Juliá, representant de l'«Academia y Laboratori de Cièncias mèdicas de Barcelona» foren acceptadas, excepte alguna modificació de detall y una esmena de nostre amich lo Dr. Peyri; entre las acordadas conclusions del Sr. Martí, citarém la següent: «La Universitat Catalana, no residirà centralizada en un medi urbá. Pera complir com déu ab lo séu objecte distribuirá los *Estudis Generals* per diferents indrets de Catalunya, etc.» Del tema sisé, citem la primera conclusió: «En l'Universitat catalana s'establiran cátedras de Dret Civil catalá y d'Historia y Literatura catalanas, y las assignaturas proposadas per lo Sr. Casas Carbó, que són: Historia dels catalans.—Historia de l'Art catalá.—Historia de la Filosofia catalana.

Lo Sr. en Cebriá de Montoliu estigué molt afortunat en lo séu tema seté, que fou aprobat per lo Congrés; era'l de l'Extensió Universitaria y Universitat Popular. La tant anomenada Extensió Universitaria no és altra cosa que transmetre los coneixements adquirits a cátedra, a las sociatats obreras y altres que ho sollicitin.

En la quinta sessió se discuteixen los temas de la Secció II y quedan aprobadas conclusions tan simpáticas y justas com la de que l'«Universitat déu ésser independent en absolut del Poder central.» Lo Sr. Miró ab molt luxe d'arguments demana que ls advocats que siguin d'altres regions espanyolas, pera exercir a nostra terra, és necessari un examen d'aptitut y demostrar conixer lo Dret catalá. Altra: «La llengua oficial de l'Universitat catalana y de l'ensenyansa a cárrech dels Municipis, será la catalana.

Això no obstant, no ha d'impedir a l'ensenyansa, sempre que las necessitats de la mateixa ho reclamin, se usin altres idiomas.»

Y després d'ésser aprobats molts d'altres medis d'organización d'ensenyansa, de tindre en consideració y estudiar projectes presentats, d'anomenar comissions pera dur a la práca las conclusions, lo president n'Algarra nos deixá sentir un hermós y brillant discurs de resum y de clausura.

Avuy los estudiants catalans ja sabem quin camí debem seguir; lo Congrés ab gran talent nos ha deixat nets de duptes y vaguetats; tal com está avuy Catalunya y tots unit sempre, demanem lo votat en la Secció I del Congrés, y quan gaudim del sol de l'autonomia, veient desde'l cim més alt de nostras historicas montanyas a Catalunya plena de llum, sense las llágrimas de l'anyoransa, alegre vejentse regna, vestida de gala, allavors, ja sabem estudiants que Catalunya, vos donarà lo aprobat en la Secció II.

Lo penament del Congrés Universitari Catalá lo resumeix l'ilustrissim Doctor Torres y Bages: «Lo dia que l'Universitat sia de debò catalana, comensará la renaixensa de Catalunya.»

FRANCESCH A. NEL-LO.

Febrer 1903.

Sants de la setmana

Diumenge, 8 de Febrer.—St. Joan de Mata fr.—Dilluns, 9.—St. Apollonia vg. y mr.—Dimars, 10.—Santa Escolástica vg. y st. Guillem erm.—Dimecres, 11.—Los Set Servents de Maria frs.—Dijous, 12.—St. Eularia vg. y mr.—Divendres, 13.—Sts. Benigne mr. y sta. Catalina de Rizzis vg.—Dissapte, 14.—St. Valentí pbr. y'l beato Joan B. de la Concepció.

La Senyera de "Joventut"

Suscripció oberta per las donas de Tarragona y sa comarca pera regalar una Senyera a "Joventut Catalanista".

Senyoreta N'Agna Ventosa y Pina, 15 pessetas.—Srta. Na Dolors Rossell Escofet, 15.—Srta. Na Maria Miralda, 12.—Srta. Na Maria Vidal, 10.—Srta. Na Montserrat Vidal, 10.—Srta. Na Dolors Esbert Rovira, 10.—Srta. Na Pilar Montserrat, 10.—Srta. Na Dolors Elisa de Querol y de Rius, 10.—Srta. Na Matilde Ferré, 10.—Senyoreta Na Lluïsa Mas y Borrás, 10.—Srta. Na Maria Mas y Borrás, 10.—Srta. Na Carme Brú y Balart, 5.—Srta. Na Josepha Ballester, 5.—Una Catalanista, 5.—Srta. N'Adela Borrás, 5.—Senyora Na Francisca Sobrero de Baixeras, 5.—Srta. Na Maria Rull y Porta (Catllar), 5.—Senyora Na Dolors Rull y Porta, (Catllar), 5.—Srta. Na Clara Pina de Ventosa, 5.—Srta. Na Esperansa Oliva, 1.—Srta. Na Rosa Lorenzo, 2.—Srta. Na Dolors Girona d'Aymat, 1.—Srta. N'Aurelia Vinyas, 1.—Srta. Na Agna Rosich, 1.—Srta. Na Conxa Anglés, 1.—Srta. Na Dolors Garcia, 1.—Srta. Na Esperansa Oliva, 1.—Srta. Na Francisca Ibern, 0'50.

TOTAL PESSETAS, 173.
En los números vinents continuarem la llista.

NOVAS

Lo de l'Arquebisbat

Lo sabi Bisbe de Perpinyá, que tantas probas té donadas de son entusiasme y amor a la terra catalana, ha enviat a nostre Reverendíssim Sr. Arquebisbe la següent comunicació, que insertarem ab la major satisfacció:

Ilustrissim y Reverendíssim Senyor y Germá:

He rebut y llegit ab molt gust la carta pastoral que V. S. se ha dignat enviarmi y de tal atenció li'n dono las gracias las mes corals.

Adhereixo y m'acosto de tot mon cor a la vostra defensa eloqüentissima dels drets seculars de la Iglesia primacial d'Espanya.

La Seu d'Elna ha tingut y té encara molts llassos de germanor ab la de Tarragona. Alguns Bisbes d'Elna foren traslatats a Tarragona, entre ells es de citar el gran Bisbe Joan Terés que fou vis rey de Catalunya, quinas constitucions provincials foren usades y encara tenen vigor en la meua diòcesis.

Antes suprimir la seu primacial de Tarragona tindrà necessitat S. M. lo Rey d'Espanya, d'esborrar dinou sigles de la historia religiosa no sols de las provincias del Nord d'Espanya sino de las del Mitgdia de la Fransa quinas iglesias han sigut illuminadas per la Lum de Tarragona com la terra per lo sol.

No crech que jamay lo Soberá Pontif doni son consentiment a la perpetració d'aytal crim contra la Religió y contra l'istoria.....

✠ **Juli, Bisbe de Perpinyá.**

De l'amensasa de supressió de nostre antiquíssim y gloriós arquebisbat, casi nos en tindriam d'alegrar, puig ha donat lloch a una protesta unánim de tots los catalans, que demostra que l'esperit de justicia y de germanor cada dia s'arrela més en lo cor dels bons fills de Catalunya.

En aquest chor de simpatia pera nosaltres y de protesta contra ls causants de la ruina d'Espanya, no podian faltar los nostres germans d'enllá'l Pirineu; la sentida y expressiva comunicació de Monsenyor Carcelade n'és una bella demostració dels sentiments que nian en llurs cors.

Creym interpretat la voluntat de nostre benvolgut Dr. Costa y Fornaguera y de tots los catalans enviant a Monsenyor Carcelade y a nostres germans de Fransa l'expressió del viu agraïment de la terra catalana.

Lo sol anunci de que aviat l'Orfeo Catalá visitarà la nostra ciutat, ha

SI SENYOR

No hi ha cap confitura comparable a las tan anomenadas pastillas ALONSO HERMANOS elaboradas a Logroño de fa mes de 40 anys. Són eficasment recomenadas per son agrada bilsim paladar y excelents condicions nutritivas que las fan superiors a todas las imitaciones.

Venda exclusiva: Ultramarins y comestibles de **JOSEP CARDONA, Portalet, 1 y Plassa de la Font, 51, Tarragona.**—Marca de fábrica «La Cabra».—Unich depòsit a Tarragona de las anomenadas pastas italianas pera sopa, que's reben semanalment als establiments **Cardona**, carrer del Portalet, n.º 1, Plassa de la Font, 51, y carrer de Apodaca, 27. Participem als consumidors de tan excelent pasta, que visitin lo depòsit que tenen los senyors Cardona, en lo que hi trobaran un variat assortit de ditas pastas italianas a preus sumament baratos.—Venda de pa y sopa «Gluten» pera ls diabètics. Extens assortit de distintas classes de formatges nacionals y extrangers.

Portalet, 1.—Plassa de la Font, 51.—Apodaca, 27

despertat gran entusiasme entre totas las classes socials no sols d'aquí, sino de tota la Comarca.

Són ja molts los amichs que'n han escrit encarregantnos localitats pera ls concerts y felicitantnos per endevant per la realiazació d'aquesta empresa a l'ensemps patriòtica y artistica.

L'Associació Catalanista ha nomenat ja una Comissió pera que comensin ls treballs preparatoris, la qual dintre de lo poch comensarà a funcionar.

Convalecencias.—**Ovi Lecitina Glol.**

Per falta d'espai no's podem ocupar avuy de l'aument de 21.000 pessetas que per contingent provincial ha imposat la Diputació al nostre Municipi, aument arbitrari y injustificat miris pel cantó que's vulgui.

Sens perjudici de tractar un altre dia aquest assumpto, hem de fer constar nostra conformitat ab lo criteri exposat pel digne regidor senyor Rossell en la darrera sessió, puig ebans que's trepitji d'aquesta manera la dignitat del poble de Tarragona, som partidaris de que's tanqui'l Ajuntament y que s'enviïn las claus a la gent de la Diputació quinas condicions administrativas són de tothom celebradas.

En l'establiment de nostre amich Sr. Caballé s'ha exposat un magnífich reclinatori d'estil bizanti, destinat, lo mateix que l'oratori que s'esperosá temps enrera, a la *Asociación Benéfica de Damas Nobles* de Madrid.

Ab dir que l'obra és deguda al celebrat artista y amich nostre D. Félix Ribas, és per demés afegir que tant lo dibuix com la construcció són notables y dignes de la reputació que gaudeix en Ribas.

En Manel Ferraté, ha executat los treballs de daurat, ab la perfecció que té sobradament acreditada aquest excelent artista.

L'obra en qüestió ha sigut construïda per encàrrech de nostre particular amich D. Ramon de Morenes.

Nostre particular amich lo Secretari d'aquesta Audiencia D. Lluís Suárez, ha tingut l'immensa pena de perdre una filla, hermosa nena de poch mesos que era l'encant y'l goig de la familia.

A las molts provas de bon afecte que ha rebut lo Sr. Suárez ab aital motiu, pot afegirhi la nostra que és ben sincera, puig que de tot cor lo acompanyem en lo dolor que tant a n'ell com a sa distingida esposa y demés familia ls afligeix en aquests moments.

Neurastenias.—**Neurostéogeno Sugrañes.**

Ha sigut confiat lo sermó de la festa que celebrará enguany lo Seminari d'aquesta diòcesis, dedicada a son patró Sant Tomas, a l'eloquent canonge de la Seu de Vich y ferm catalá, Dr. En Jaume Collell.

Lo públich ha rebut aquesta nova ab gran satisfacció.

Com a conseqüencia de l'acort prè en la darrera sessió de l'Ajuntament, pera lograr economias, desde demá las horas d'oficina al Municipi serán de las 8 del matí a las 2 de la tarde. Las sessions d'aquí endevant també's celebrarán al demati. Aixis l'estalvi de gas será ben considerable.

Orfebrería religiosa y ornamentos de Iglesia.—**J. CABALLÉ GOYENECHÉ.**

Nostres distingits amichs los ilustrats professors En Pau Delclòs, en Ramon Cluet y en Cosme Oliva, han sigut nomenats socs corresponents en aquesta població de l'Academia de cièncias pedagógicas de Barcelona.

De tot cor celebrèm l'honrosa distinció de que han sigut objecte ls esmentats senyors, y a la que són ben acreedors per sos mèrits y condicions personals.

—**Camisas y corbatas alta novetat.** Camisería de Pau Brú, Comte de Rius, 20.

Cansat de provar específichs sense cap resultat, l'únic que m'ha fet sortir espesíssim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, és lo vegetal «Azgar» del perruquer CASALS.

TIP. DE FRANCESH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

Vapors de Tintore y C.^a
BARCELONA

Pera Liverpool sortirà lo dia 10 del corrent lo vapor **Tordera**. Admet càrrega y'l despatxa son agent don Modest Fenech.

Ibarra y C.^a de Sevilla

Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marin, Villagarcia, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages-San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes-Dun-Kerque, Havre y París.

Sortirà d'aquest port lo dia 12 de Febrer lo vapor **Cabo S. Vicente**, son capitá don Tomás Garrastazu, admetent càrrega y pasaters pera ls citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

Compañía Valenciana de Navegación

Linia regular de grans y ràpids vapors Espanya, França y Italia

Vapors de la Compañía Sagunto, Alcaira, Jativa, Grao, Marlos, Cabanall y Denia Sortidas fixes y setmanals del port de Tarragona, directament pera **Marsella y Génova** los dimars de cada setmana escala la quinzenal a **Liorna**.

Pera **Valencia, Alacant, Almeria, Málaga, Algeciras, Cádiz y Huelva** los dijous de cada setmana.

Miatjes extraordinaris a **Marsella y Niza**.

S'admet passatge y càrrega a nolits reduits. S'admet càrrega ab nolit seguit y coneixement directe pera New-York, Nápols, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venecia, Malta, Trieste, Fiume, Odessa, Braila, Galats, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, ab trasbordo a Génova.

Agent: **D. Román Musolas**
Carrer d'Apodaca, 33.—TARRAGONA.—Teléfono, núm. 31

S'arrendará o vendrá l'edifici núm. 16 del carrer de la Pau y número 15 de la del General Contreras, ab pago al comptat o a plassos. En dit edifici hi ha cups de bastanta cabuda y dos pous ab aigua abundant reunint dit local condicions pera poderhi instalar cualsevol industria.

Pera tractar dirigirse al mateix interessat, qu'avuy en dia l'ocupa, o bé a don Joseph M.ª Pagés, Enginier a Reus.

EN VENDA A PREU MÓDICH

La casa núm. 4 del carrer del Portalet, d'aquesta ciutat. Informarà lo Notari D. Simó Gramunt.

Sant Agustí, 19, 1.^a

Xarop de hipofosfats CLIMENT

La llegítima marca "SALUD"

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt Srs. meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria desde mes d'un any d'una escrófula crònica. Cansat d'usar sense cap resultat quantes Emulsions y reconstituyents se preconi- san pera aquets cassos, vaig ensajar los Hipofosfats Climent, trobant consol lo pacient, ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—Dr. Sioniz, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Puchfassegararlos qu'en tots los cassos d'Ashenia presentats a la meua clínica a causa d'afeccions genitals provinents de la falta de fixesa de las viscera abdominals (Enteróptosis) lo Xarop Climent marca SALUD m'ha donat inmillorables resultats.—Dr. Gibert, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo llegitim Xarop Climent SALUD, únich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Haventse presentat a la meua clínica la Sra. D.ª N. N. afecció Cloro-anèmia, ab irregularitat en la menstruació, mancada de gana y de forsas, vaig prescriureli lo Xarop Climent marca SALUD, y foren assombrosos los resultats, donchs en poch temps cobrà appetit y forsas y se li regularisaren las reglas.—Dr. Letamendi.

Ovi Lecitina Giol

(Lecitina de rovell d'ou)

Tónich. Reconstituyent

Antineurasténich

La Joya del Centre Establiment de begudas

DE

JOSEPH RIOLA

Tarragona.—22. RAMBLA DE SANT JOAN. 22.—Tarragona

Cervesa fresca Moritz, rebuda diariament de la fàbrica. Horxatas y xarops fins, nectars y demás begudas del temps. Dipòsit de gel.—Vins y licors de las més acreditadas marcas a preus econòmichs

SE SERVEIX A DOMICILI

ACADEMIA CARBÓ
DIBUIX-PINTURA ART DECORATIV
Unió-36. Tarragona

Horas de classe.—PINTURA.—Classe pera noys: De set a dos quar de uou del matí.
Classe pera senyoretas.—De dos quarts de duas a las tres de la tarde.
DIBUIX.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.
Pera noys: De set a dos quarts de nou del vespre.

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE

A. PONS ICART

SAN AGUSTI. NUM. 21. PIS SEGON. TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.
Extracció de dents, caxals y arrels sense dolor.
Especialitat en emplastes, emplomaduras y orificacions.
Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de todas classes.

MAQUINARIA

agrícola, industrial y vinícola

Complet assortit en ferreteria

MARCELÍ VICENS

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta provincia de l'important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C.^a, constructors d'aradas y bògats pera ondas llauradas y demás màquines agrícolas.

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Mendez Núñez, 6

Tarragona, trimestre..... 1 pesseta
Fora..... 1 »
Extranger..... 2 »
Número d'avuy..... 10 cént.

Anuncis a preus reduits

Joan Ruiz y Porta

Procurador

Méndez Núñez, 16, 2.ª-TARRAGONA

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigues de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bó, que resisteix tota proba al devall d'uu canaló.
Además, també té uns vanos ab pintats tan rebóns, qni ai Rafel ni Murillo los podrian fer melló, apropòsit per regalós, causan gran admiració.
Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastóns, parassols de totas menas que són molt barato y bons.
Mellor dit: no ya cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

Negoci lucratiu

Venda de varias participacions, de la societat tarragonina Pedrol y Companyia, domiciliada en aquesta ciutat y dedicada a l'extracció de materias fecals pel sistema «INODORO».
Darán rahó a l'Administració d'aquest setmanari.

Fàbrica de sabó

DE

Miquel Melendres

Sabó desde 0.20 ptas., 0.22 y hasta 0.38 la lliura.
Se serveix a domicili.
Vilamitjana, 9, (Plá de la Seu, devant la porta de Sta. Tecla).

FUSTERIA

En aquest antich y acreditat taller se construeix tot lo referent al ram de fusteria, lo mateix en quant a obras, que'n treballs artístich-decoratiu y de luxo.

11, MENDEZ NUÑEZ, 11.

Centre d'Instrucció Musical de Tarragona

EN LO

SALÓ AYNÉ

Queda oberta la matrícula pera l'ingrés a las classes de Solfeig, Teoria de la música, Piano y Instruments d'arch.
Lo dia 1.er de Octubre quedá obert lo curs de 1902 a 1903.
Horas de classe
Senyoretas: de 5 a 7 de la tarde.
Noys: de 6 a 8 de la nit.

RELOTGERIA

DE

F. RIGAU

Baixada de Misericordia 14 TARRAGONA

Gran assortit de rellotges de todas classes y preus. Taller de composuras.

CLÍNICA DENTAL

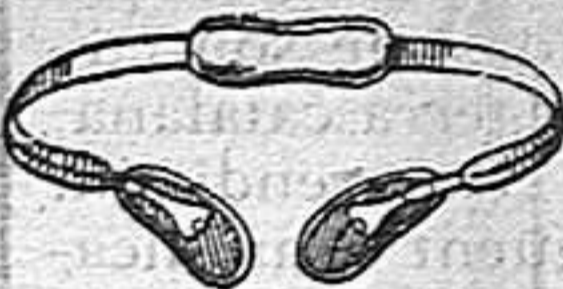
DE

D. FULGENCI AGUSTÍ ALEU

PROFESSOR-DENTISTA

Unió, 44, pral.-Tarragona

Curació prompta de las malalties de la boca y dents. Extraccions sense dolor.
Orificacions, empastaments y tota classe de obturacions.
Construcció de dents, dentaduras y aparells de todas classes y empleo de tots los anestessichs coneguts.

Gran fabrica de braguers

34, Unió, 34

Herniados (TRENCAIS)

Aquest establiment compta ab los avensos més moderns y práctichs que la ciencia requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopédichs.
Especialitat en lo braguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de las trenaduras.
Grans existencias en braguers de goma pera la curació radical de las trenaduras congénitas y adquiridas de l'infancia y tot lo concernent a Cirujia y a Ortopedia.
Casa recomenada per tots los senyors metjes que han tingut ocasió de conèxela, tant per los generos de son catàlech com per los preus reduhits.

PERE MONTSERRAT. Unió, 34.-TARRAGONA

La veritable propaganda

és farà usant tots los cataláns l'inmillorable Paper de fumar CATALUNYA.

ABONOS

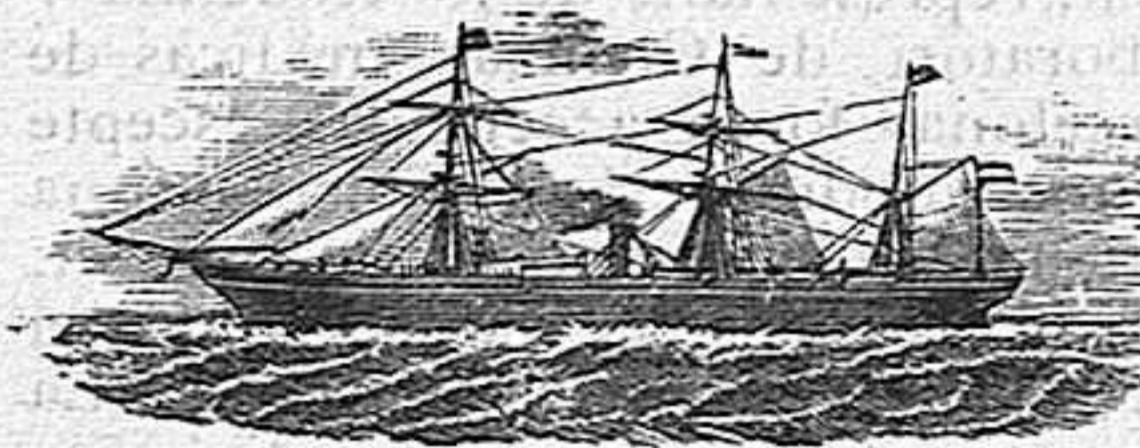
químichs y minerals garantits per son més alt poder fertilisat, elaborant los complets especials pera cada terra y cultiu.

ABONOS

organo-químichs propis pera plantacions preparantlos també ab atenció a las necessitats de la planta y terra a que deuen destinarse: Despullas, tercerilla etc., grans llegums etc.

COMISIONS Y REPRESENTACIONES

QUINTANA Y TORRES
Carrer de Barcelona, 4.-Tarragona

Serveys de la Companyia Transatlántica

Línia de Cuba y Méxich.—Lo dia 16 de Febrer sortirà de Bilbao, lo 19 de Santander y lo 20 de Coruña, lo vapor **C. de Cadiz**, directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y carrega pera Costafirme y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Nova-York, Cuba y Méxich.—Lo dia 24 de Febrer sortirà de Barcelona, lo 26 de Malaga y'l 28 de Cadiz lo vapor **León XIII**, directament pera Nova-York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Febrer sortirà de Barcelona, lo 13 de Malaga y'l 15 de Cadiz, lo vapor **Manuel Calvo**, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Curaçac, Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y carrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferro-carril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich, pera quals ports admet passatge y carrega ab bitllets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Carupano y Trinitat ab trasbord a Curaçac.

Línia de Filipinas.—Lo dia 28 de Febrer sortirà de Barcelona, habent fet las escalas intermitjas lo vapor **Alicante**, directament pera Port-Said, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'Àfrica, de la India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línia de Buenos Aires.—Lo dia 2 Mars sortirà de Barcelona, lo 3 de Valencia, lo 5 de Malaga y'l 7 de Cadiz, lo vapor **Reina María Cristina** directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Línia de Canarias.—Lo 17 de Febrer sortirà de Barcelona lo 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant, lo 20 de Malaga y'l 22 de Cadiz, lo vapor **M. L. Villaverde**, directament pera Casablanca, Mazagan, Las Palmas, Santa Cruz de la Palma y Santa Cruz de Tenerife, retornant a Barcelona per Cadiz, Alacant y Valencia.

Línia de Fernando Poo.—Lo dia 25 de Mars sortirà de Barcelona y el 30 de Cadiz, lo vapor **San Francisco** pera Fernando Poo, ab escalas en Casablanca, Mazagan y altres ports de la Costa occidental d'Àfrica y Golf de Guinea.

Línia de Tanager.—Sortidas de Cadiz: dilluns, dimecres y divendres.
Sortidas de Tanager: dimars, dijous y dissabtes.
Pera més informes dirigirse a son agent **D. Emili Borrás**

Elixir a la Ingluvina GIOL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de todas las malalties del

VENTRELL

per crònics que sian, regularisant son funcionament y reforsant los debilitats.
De venta en todas las Farmacias y en casa son autor, **Passeig de Gracia, 4, Barcelona.**

Farmacia Plana

al costat de la antiga
CASA FIGUERAS
REAL, 6.—Tarragona

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complet assortit de medicació pera curas antisépticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Ayguas minero-medicinals
TARRAGONA

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras

Real 6, cantonada Rebolledo 20

En aquesta casa trobará la industria, la agricultura y las arts, un complet surtit de drogas, sulfat y primeras materias pera abonos ab riquesa garantida y de importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT
Sofre FLORESTILLA de la millor marca
TARRAGONA

Academia Duarte

Carrer de la Palma, 2.-Tarragona

Se donan conferencias de tots los cursos de las Facultats de Dret y Ciencias sociales y Filosofia y Lletres, comprenent en aquesta darrera las seccions corresponents a las tres llicenciaturas.
Lo curs, com en anys anteriors, comensarà'l dia 1.er d'Octubre, com aixís ho disposa l'art. 3.er del Reglament.
S'admeten alumnes interns y externs.
L'Academia compta ab suficient nombre de professors titulars pera cada secció.
Pera informes al Director **D. Francesch Duarte**, advocat, beneficiat de la S. I. Metropolitana.

CERVESA

de primera calitat, se serveix a preus reduhits en l'acreditat establiment

LA BATERIA

Rambla St. Joan, núm. 39

Gran assortit de vins y licors de todas classes, marcas de primera y preus econòmichs.

Gabinet de malalties dels ulls

DE

Eduard Tello

METJE OCULISTA

Ex-intern, per oposició de la Facultat de Medicina.—Ajutant de l'oculista Dr. Ríos.
Horas de consulta: De 11 a 1 y de 4 a 6.—Gratis als pobres.

Comte de Rius, 11, pral.

Lo Dr. J. Jordán

DENTISTA

Té l'honor d'oferir a sos nombrosos clients y al públich en general, lo Gabinet Odontològich que ab los millors avensos de la Odontologia moderna ha establert a

Barcelona, Passeig de Gracia, 4, 1.er

(cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tivoli y Novetats) y fentlos aixís mateix avinent que opera tots los dilluns a REUS en sa antiga clínica dental

Plassa de Prim, núm. 2, primer pis
DE LAS 9 DEL MATÍ A LAS 5 DE LA TARDE.

EMULSIÓ NADAL

Unica que conté 80 per 100 d'oli pur de fetge de bacallá

Aprobada y recomenada per las Academies de Metges y Apotecaris

LA MELLOR:

LA MÉS AGRADABLE

Aygua naf SERRA

Aquesta triple aygua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma está elaborada ab la tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botellas de 1/4 de litre al preu d'una pesseta.
A engrós importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra.—Reus
A la menuda: Farmacia del Centro.—Tarragona.—Demandar AYGUA NAF SERRA